

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

การศึกษาเชิงเปรียบเทียบปัจจัยความต้องการของนักท่องเที่ยวชาว
ต่างประเทศด้านสารสนเทศอาหารไทย
เพื่อการท่องเที่ยวประเทศไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่

A Comparative Factor Study of International Tourists' Needs in
Thai Food Information for Travelling Thailand on
Mobile Devices

นักวิจัย

ดร.น้ำทิพย์ ตระกูลเมธี

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปีงบประมาณ 2558 รหัสโครงการ SCI580883S

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในรายได้หลักของประเทศไทย ซึ่งระยะเวลาการท่องเที่ยวและการกลับมาท่องเที่ยวใหม่อีกครั้งของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นตัวแปรหลักที่สำคัญที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ทว่าปัจจุบันพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวนไม่น้อยประสบปัญหาด้านการรับประทานอาหารไทยระหว่างการท่องเที่ยวในประเทศไทย อันเนื่องจากศาสนา ความเชื่อ พฤติกรรมการรับประทานอาหาร และความกังวลด้านสุขภาพ ส่งผลทำให้ระยะเวลาการท่องเที่ยวในประเทศไทยสั้นลง และนักท่องเที่ยวบางส่วนที่เกิดปัญหาภูมิแพ้อาหารบางชนิดไม่กลับมาท่องเที่ยวประเทศไทยอีก ซึ่งการให้สารสนเทศอาหารไทยที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ น่าจะช่วยลดปัญหาดังกล่าว ดังนั้น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 497 คน ณ สนามบินสุวรรณภูมิ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ปัจจัยประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อความต้องการใช้สารสนเทศอาหารไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ขณะที่ประสบการณ์ด้านอาหารไทยไม่มีผลต่อความต้องการสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ส่วนปัจจัยด้านแรงจูงใจ พบว่าสามปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ได้แก่ ปัจจัยการกังวลด้านสุขภาพ ปัจจัยความต้องการเรียนรู้ และปัจจัยการดึงดูดด้านประสาทสัมผัส ส่วนปัจจัยแรงจูงใจด้านการความต้องการตื่นเต้นจากการใช้งานไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อความต้องการใช้งานสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้สารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ทั้งในด้านการรับรู้ (การรับรู้ถึงการใช้ง่าย การรับรู้ถึงการเข้าถึงได้ และการรับรู้ถึงการเคลื่อนย้ายสะดวก) และด้านคุณภาพ (คุณภาพของสารสนเทศคุณภาพของการโต้ตอบ และคุณภาพของการนำเสนอ)

คำสำคัญ: การท่องเที่ยว อุปกรณ์เคลื่อนที่ สารสนเทศ อาหารไทย นักท่องเที่ยว

Abstract

Tourism industry is main revenue in Thailand and the travel period and re-travel are the important factors of sustainable tourism. Several foreign tourists face some problems about their meals during travelling in Thailand today because of religions, beliefs, behavioral eating, and healthy concerns. These problems have the impacts on the shorten travel period and re-travel of foreign tourists who have the food allergy. The appropriate food information depended on behavioral eating on mobile devices is a possible solving method that can reduces these problems. Therefore, this study aims to investigate the factors of information needs and intention to use in the context of Thai food information on mobile devices. The study employs convenience sampling using questionnaire to collect data from 497 foreign tourists at Suvarnabhumi Airport in Thailand. The descriptive statistics and regression are used to analyze data in quantitative approach. The results reveal that the technological experience influences on needs' information on mobile devices, while Thai food experience is not a factor on foreign tourists' need of Thai food information on mobile devices. In addition, there are three motivation factors (health concern, learning desire, and sensory appeal) to influence on needs of Thai food information on mobile devices. For excitement factor, the result reports it is not a factor of foreign tourists' needs in Thai food mobile-based information. Finally, the perceived factors (perceived ease-of-use, perceived compatibility, and perceived mobility) and quality factors (information quality, interactive quality, and presentation quality) are the factors of tourists' intention to use local-food information services through their mobile devices.

Keywords: Tourism, mobile devices, information, Thai food, tourist.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ ได้รับการสนับสนุนการทำวิจัยจากทุนงบประมาณแผ่นดิน (นอกรอบ) ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สัญญาเลขที่ SCI580883S (PRPM ID: 15441) และ ขอขอบคุณทำอากาศยานสุวรรณภูมิที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในด้านสถานที่สำหรับดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ณ ห้องโถงผู้โดยสารขาออกระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณอุดมพร บางท่าไม้ ที่ได้คอยประสานงานและอำนวยความสะดวกในการเข้าไปดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ขอขอบพระคุณ คณะวิทยาศาสตร์และสำนักวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้านเวลาและครุภัณฑ์เพื่อดำเนินโครงการวิจัย รวมถึง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ดร.น้ำทิพย์ ตระกูลเมณี
สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
Abstract.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
รายการภาพประกอบ.....	ช
รายการตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
บทที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัยและสมมุติฐาน.....	7
2.1 ปัจจัยของความต้องการสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่.....	8
2.1.1 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี.....	8
2.1.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ.....	9
2.2 ปัจจัยของความตั้งใจใช้สารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่.....	11
2.2.1 ปัจจัยการรับรู้.....	11
2.2.2 ปัจจัยด้านคุณภาพ.....	14
2.3 ความแตกต่างด้านลักษณะส่วนบุคคล.....	16
2.4 ความแตกต่างปัจจัยของความตั้งใจใช้สารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ระหว่างกลุ่มที่จัดการการท่องเที่ยวเองกับกลุ่มที่มีตัวแทนจัดการการท่องเที่ยวให้.....	19
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	21
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย และสถานที่เก็บข้อมูล.....	21
3.3 เครื่องมือการวิจัย.....	23
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4.1 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว	31
4.2 การวิเคราะห์โมเดลความต้องการสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่	33
4.2.1 ระดับความต้องการสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่	33
4.2.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรงของตัวชี้วัด	34
4.2.3 การทดสอบสมมติฐานอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ในโมเดลความต้องการ LFIS	36
4.2.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการ LFIS กับ ลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	38
4.3 การวิเคราะห์โมเดลความตั้งใจใช้ LFIS บนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	44
4.3.1 ระดับความตั้งใจใช้สารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่	44
4.3.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรงของตัวชี้วัด	44
4.3.3 การทดสอบสมมติฐานอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ในโมเดลความตั้งใจใช้ LFIS บนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	46
4.3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน	48
4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่เพิ่มเติมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	52
4.5 ผลสะท้อนกลับและคำแนะนำเพิ่มเติมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	53
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
5.1 อภิปรายผล	55
5.1.1 สมมติฐานเพื่อทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	56
5.1.2 สมมติฐานเพื่อทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้สารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	60
5.1.3 สมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการ LFIS กับ ลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	65
5.1.4 สมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยของความตั้งใจใช้สารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ระหว่างนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จัดการการท่องเที่ยวด้วยตนเองและมีตัวแทนจัดการการท่องเที่ยวให้	69
5.2 สรุปผลการวิจัย	71

5.3 ข้อเสนอแนะ.....	72
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี.....	72
5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ.....	73
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก. คู่มือสารสนเทศอาหารไทยบนอุปกรณ์เคลื่อนที่	
ภาคผนวก ข. นิพนธ์ต้นฉบับที่พร้อมส่งตีพิมพ์ (Manuscript)	
- Influencing Comparison of Tourists' Intention to Use Food Information between Self-managed Tour and Package Tour: Mobile Design Quality and Perception [submitted in International Journal of Innovation and Technology Management, indexed in SCOPUS]	
- ปัจจัยด้านประสบการณ์และแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติด้านสารสนเทศอาหารไทยเพื่อการท่องเที่ยวบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ [ส่งตีพิมพ์ใน วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย, indexed in TCI: Q1]	
- Motivational and Experiential Factors Affecting Needs of International Tourists to Use Mobile Food-information Services: During Travel Aboard [Accepted and Received the 2016 Highly Commended Award (Best Paper Award) from Journal of Service Management (Emerald) at the 7 th International Research Symposium in Service Management: IRSSM2016]	
ภาคผนวก ค. จดหมายตอบกลับการขออนุเคราะห์สถานที่จัดเก็บข้อมูลของ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	
ภาคผนวก ง. จดหมายนำส่งสำเนารายงานสรุปผลงานวิจัยให้กับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	
ภาคผนวก จ. แบบสอบถาม	
ภาคผนวก ฉ. Print out ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
4.1 ผลการวิเคราะห์โครงสร้างโมเดลความต้องการ LFIS บนอุปกรณ์เคลื่อนที่.....	36
4.2 ผลการวิเคราะห์โครงสร้างโมเดลความตั้งใจใช้ LFIS บนอุปกรณ์เคลื่อนที่.....	47
4.3 การเปรียบเทียบ 2 กลุ่มการจัดการการท่องเที่ยวใน โมเดลความตั้งใจใช้ LFIS.....	49

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	ข้อคำถามของแต่ละตัวแปรและแหล่งที่มา..... 24
4.1	รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 33
4.2	ความน่าเชื่อถือและความน่าเชื่อถือของตัวชี้วัด โมเดลความต้องการ LFIS..... 35
4.3	ค่าสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก..... 36
4.4	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน โมเดลความต้องการ LFIS บนอุปกรณ์เคลื่อนที่..... 37
4.5	การเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการ LFIS และ เพศ..... 39
4.6	การเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการ LFIS กับ ช่วงอายุ..... 39
4.7	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการ LFIS กับ ระดับการศึกษา..... 40
4.8	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการ LFIS กับ ทวีปที่อาศัย..... 40
4.9	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการประเด็นที่ 1 กับ ทวีปที่อาศัย..... 41
4.10	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการ LFISกับการเป็นโรคมุมิแพ้อาหาร..... 42
4.11	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการ LFIS กับ ศาสนาที่นับถือ..... 43
4.12	ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของความต้องการประเด็นที่ 1 กับ ศาสนาที่นับถือ..... 43
4.13	ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของความต้องการประเด็นที่ 3 กับ ศาสนาที่นับถือ..... 44
4.14	ความน่าเชื่อถือและความน่าเชื่อถือของตัวชี้วัด โมเดลความต้องการ LFIS..... 46
4.15	ค่าการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก..... 46
4.16	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน โมเดลความตั้งใจใช้ LFIS บนอุปกรณ์เคลื่อนที่..... 48
4.17	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ..... 51